

N:o 61.

Af herr A. F. Liljeholm, om beviljande af ett extra anslag å å 15,000 kronor såsom bidrag till undervisning i qvinlig slöjd.

Då Kongl. Maj:t i sin till 1877 års Riksdag aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof äskade ett anslag af 15,000 kronor såsom bidrag till aflöning åt lärare i slöjd vid folkskolorna för gossar, framhölls nödvändigheten af, att äfven åt folkskolans flickor bereddtes tillfälle till undervisning i slöjd. Att det oaktadt intet anslag då begärdes för denna undervisning, berodde derpå, att kostnaderna ansågos vara så obetydliga, att kommunerna sjelfva skulle kunna bestrida dem.

Men oaktadt det är lättare och billigare att anordna slöjdundervisning för flickor än för gossar, så är det säkert, att kostnaderna afskräckt många kommuner från att anordna dylik undervisning.

Under den tid, som förflutit, sedan riksdagen år 1877 för första gången beviljade anslag till undervisning i slöjd för gossar, har denna undervisning tagit fart och utvecklats sig i en sund och god riktning. Hvad deremot den qvinliga slöjden i våra folkskolor beträffar, står den i de flesta fall på samma punkt. Och det är klart, att så länge staten icke lemnar anslag till den qvinliga slöjdens främjande, utan låter den bero af kommunernas offervillighet, kommer den att stå på en lägre ståndpunkt än den manliga.

Vore det i allmänhet så, att hemmet kunde bibringa flickan den handafärdighet, som satte henne i stånd att på egen hand reda sig, då hon träder ut i lifvet, vare sig som tjenarinna eller maka, behöfde icke staten blanda sig deri. Men faktum är, att många hem finnas, der modern saknar både tid och förmåga att egna sig åt sina döttrars undervisning i handaslöjd.

Skall den hos oss fordom så allmänt aktade och utöfvade qvinliga hemslöjden åter komma till heders, så måste den inläras i våra skolor.

Det borde ju vara lika viktigt, om icke viktigare, för staten att åt samhället uppfostra praktiska dugliga qvinnor som män. Och då man nu genom mångårig erfarenhet kommit till insigt om, att slöjden, rätt bedrifven, är ett förträffligt uppfostringsmedel, så utgör äfven detta ett talande skäl för beviljandet af statsanslag till främjande af qvinlig slöjd.

Denna undervisning bör hafva till mål att bibringa den unga qvinnan händighet i sömnad, stickning, spånad och väfnad samt tillklippning.

De vilkor, under hvilka staten bör lemna understöd till skoldistrikt, som anordna undervisning i slöjd för flickor, torde böra blifva likartade med dem, som äro gällande i afseende på slöjds skolor för gossar.

Emellertid torde det vara lämpligast, att Riksdagen öfverlemnar åt Kongl. Maj:t att bestämma de vilkor, under hvilka statsanslag må erhållas.

På grund af det anförda tillåter jag mig vördsamt hemställa, att Riksdagen måtte besluta:

dels att för år 1890 anvisa ett belopp af 15,000 kronor att användas till understöd åt de församlingar, som på lämpligt sätt bereda i skolåldern varande flickor undervisning i qvinlig slöjd;

dels att öfverlemna åt Kongl. Maj:t att fördela detta understöd samt att bestämma vilkoren för understödets erhållande.

Stockholm den 26 januari 1889.

A. F. Liljeholm.